

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Galego

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G120V01602			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	González Vázquez, María Mercedes			
Profesorado	González Vázquez, María Mercedes			
Correo-e	mercedes@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais

D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			C43	D1 D3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.			C46	D1 D3 D12 D14 D16 D17 D18 D21
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A2 A3 A4		C46	D1 D2 D3 D9 D14 D16 D17 D18
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.			C46 C48 C50	D1 D3 D14 D16 D17 D18
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	A2 A4	B3	C46	D1 D3 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1 A2 A3 A4 A5			D1 D3 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1 A3 A4 A5	B3	C50	D1 D2 D3 D7 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18

8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3 A4 A5	B3	C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18
9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A2	B3	C50	D1 D7 D8 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A2	B3	C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C50	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18
12. Fomentar a eliminación dos prexuizos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A2 A3 A4	B3	C50	D1 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D21
13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44	D1 D3 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

14. Adquirir formación literaria.	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D16 D18
15. Comprender o feito literario.		B3	C44 C48	D1 D2 D3 D14 D16 D18
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44 C48	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C44 C48	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D15 D16 D17 D18
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A2 A3 A4	B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Contidos

Tema

1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.

4. Literatura

- 4.1. A linguaxe e a literatura.
- 4.2. O comentario de texto.
- 4.3 A literatura galega medieval.
- 4.4. Literatura galega dos séculos escuros.
- 4.5. Literatura galega do Rexurdimento.
- 4.6. A literatura galega no período 1900-1936.
- 4.7. A literatura galega no período 1936-1975.
- 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividades prácticas variadas. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración das dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	- Comentario de textos: narrativo e poético. - Traballo sobre algún aspecto relacionado cos temas. - Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. - Orientación sobre as lecturas.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario coa participación do alumnado, traballo en equipo e visionado de vídeos. Resolución de dúbidas dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolveranse todas as dúbidas que xurdan ao longo das sesións de clase.
Resolución de problemas	Tanto nas sesións de clase práctica, como nas horas de titoría, atenderase de xeito individualizado ao alumnado.
Traballo tutelado	Os traballos serán titorizados tanto nas clases prácticas como no horario de titorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Sempre que o alumnado o precise, será atendido no correspondente horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	- Análise dun texto (narrativo ou poético) e elaboración da correspondente programación didáctica creativa.	30	A1	B1	C43	D1
			A2	B3	C44	D2
	- Presentación oral en grupo.		A3		C46	D3
			A4		C48	D6
			A5		C50	D7
						D8
						D9
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19

Traballo tutelado	Elaboración dun traballo relacionado con algún aspecto do tema II, Lingua e Sociedade, que debe incluír obrigatoriamente unha parte de investigación. Presentación oral en grupo.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B3	C43 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D11 D13 D14 D16 D17 D18 D21
Lección maxistral	Asistencia e participación	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Proba escrita.	30		B3	C44 C46 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente a clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente a clase, ademais do exame, terá que realizar un traballo oral e outro escrito, sobre as temáticas acordadas co docente. Para facer media, no exame debe acadar como mínimo un 4 e nos traballos como mínimo un 3.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames[.]'.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

CURSO PONTE

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Xerais, 2000

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Galaxia, 1995

Moreno Cabrera, J. C., **La dignidad e igualdade de las lenguas**, Alianza, 2000

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

Bibliografía Complementaria

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Galaxia, 2001

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

Iglesias Álvarez, A., **Falar galego: no veo por qué?**, Xerais, 2002

VV AA, **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII**, Hércules, 1997

Fernández Rial, Rosalía, **Aulas sen paredes**, Positivas, 2016

Alonso Pintos, Serafín; Muñoz Saa, Begoña; Sarmiento Macías, María Xesús, **Claro e seguido (1,2,3 e 4). Un enfoque comunicativo na didáctica da lingua**, Xerais, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua galega/O05G120V01404

Outros comentarios

Esta materia forma parte do Proxecto de Innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

O alumno debe darse de alta en Moovi e colgar a foto na plataforma.
